

FELSŐ-ZEMPLEN

POLITIKAI ES TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

<p>SZERKESZTŐSÉG: H. va a lap szellemi részét illető minden közlemény intéződjő: Kossuth Lajos-utca 34. szám</p>	<p>ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor, fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 20 fill.</p>	<p>Kéziratok nem adnak vissza. Börmentation levelek nem fogadtatnak el. Nyílt-tér soronkint 40 fill.</p>	<p>KIADÓHIVATAL Hova az előfizetők, hirdetői és yilttői díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomcája.</p>
---	---	--	---

A feltámadás ünnepén.

Az az ezredéves ígérlet, amit a vallásalapító Jézus, a szenvedésektől meggyöngyölgően sugott a tanítványok fülébe a feltámadásról, a kereszténység mai ünnepe által újra emlékeztetbe jön. És az emberiség a nagy, profán küzdelektől testet és lelket megőrző szenvedésektől elgyötörve, amint leborul a templom hideg kőzetére, beletemetkezik a tömjén füst felhőjébe, a zsolozsmák éneke s az orgona hangjai mellett repeső szívvvel esengve várja a feltámadást.

Várja az égi jelt, amelyet a martir Krisztus ígért, várja a megújodást, az ígének, az eszmének a feltámadását.

Szegény emberek!

Roskadt testeteket, sóvárgó lelketeket rabul ejtik az álmok, az érzések és mikor vígasztalás kerestek, újra csalódtok, ti szegény emberek.

Miért?

Mert lélek nélkül vagytok. Lelketekben nem szólal meg a feltámadás szent szózata, hiányzik belőletek az a tiszta, nemes érzés, amely összeölelkeznék s egygyé forrna az Isten fia eszméjének, fogalmának igaz megismerésében. Ti csak a rideg létet jobbá varázsoló anyagi eszközöket várjátok az ezredéves ígérlet beváltásától és nem buzog lelketekben a hit, a vallásosság.

Ne a csodát várjátok ti szegény emberek; ne megfoghatatlant, az emberfölöttit, hanem azt, amire lelketek üveghangot ad,

amit érzetek önként kivált és ami közös mindannyitokkal.

Az Istenember élete, története jószágról, nagyságról és a kiapadhatatlan szeretet forrásáról tesz tanubizonyosságot és ti a jószágot önzésbe öltétek, a lelki nagyságot saját előnyökre kihasználtátok és a szeretetet a magatok javára kamatoztattátok.

És ti, ti, szegény emberek mégis várjátok a feltámadást. Várjátok roskadt testtel, sóvárgó lélekkel, dermesztő tétlenségben. Várjátok ahelyett, hogy magatokban igyekeznétek megtalálni a megújodást, kitudnátok szabadítani magatokat az érdekek és önösség ködéből, levágnátok azokat a bilincseket, melyeket az osztályérdek, bűnös hagyomány és elfogultság raktak rátok és szállana, emelkednék megújodtan, feltámadna a lelketek föl, föl abba a világba, ahol az igazi Krisztus vár rátok az örök szeretet jegyében.

Ezt és így várjátok a feltámadás hitében; ezután esengjen a ti lelketek. És ha ezt megtaláljátok, úgy ünnepnap lesz számotokra a husvét, valóra válik esengéstekek.

De ha ezt így nem várjátok és nem is érzitek ti szegény emberek, úgy vonszolhatjátok tovább az élet terhét, lelketek sóvárgása meg nem szűnik, szomszjasabbak lesztek, mint voltatok, mert a ti számotokra nem szólal meg a hiradás, hogy az Ur feltámadott!

Visszaemlékezések és egyebek.

— április 16.

Csaknem kétezer esztendeje. Megvádolták, elítélték, halálával is meg akarták gyalázní, de dicsőséggel támadott fel (akkor április 5-én) az Isten fia. És ez a meghurcolt „politikai bűnös” új eszmével felszabadította az egyént, — az emberfiát, — mely hatalmával romba döntötte a klasszikus szabadságot, a típusok államát. A fészület jelvénye lett a középkor szabadságának, mely az államot, mint a Gondviselés művét, alája rendelte az egyháznak. A rabszolgaságból a jobbagyságra átlépő népet, az egyént, az erős ökök csapásai ellen csak az egyház védőpajzsa, az Isten békeje védelmezte. Az ujkori állameszme mindenképpen meg akart szabadulni az egyházi elemektől, de a francia forradalom tapasztalatai bebizonyították, hogy az emberi jogokra épített államnál a vallás fenntartó erejét mellőzni lehetetlen.

A társadalom fejlődésével kialakult egyéni jog, ma még azon körön belül sem védi meg teljesen a szabadságot, hol az ember tisztos egyéni céljaiért munkálkodik. Hiszen az antik szabadság fogalmából, az otiumból szükségképpen kifolyó rabszolgaság, lehet mondani, hogy csak napjainkban szűnt meg, s így a középkor durva vaskeze még ma is szinte büntetlenül belenyulkálhat magánügyeinkbe. A fővárosi kisebb napilapok hasábjain szomorodva láthatjuk az egyéneknek az arbor infelixre való feszítését. És ha az igazságszolgáltatás napok vagy hónapok mulva le is veszi a meghurcoltat a kezesről, kaphat-e az illető megfelelő elégtételt?

Mindenféle cím, rang és diploma alatt ott találjuk az embert, a maga összes gyarlóságaiával. Az ember pedig csak akkor lesz hajlandó mások szabadságát a magáéval egyenlőnek tartani, tisztelni, ha lelkében mennél több az erény és mennél kevesebb a durvaság. Erény nélkül nincs *belső*

TÁRCZA.

Nászuton.

A Karszt kietlen szikláit forrón perzselte a nap. A gyorsvonat árnyéka repülő rém módjára szökken szikláról sziklára. A vonat lejtnék tartott, örületes sebeséggel, csakhogy minél hamarabb kijusson a világ e kietlen tájából.

Lukatich Andor császári és királyi kamarás és egy napos neje némán néztek ki a sziklás, rideg tájra, mely mintha megvalósítaná Dante álmát a pokol tornácáról. A fiatal asszony nagy virágbokréját tartott a kezében s öntudatlanul tépte a szirmokat a vézna, sárga ujjaiával. Lopva szemrehányóan nézett néha a férfire, akinek arca rideg volt és bánatos, mintha márványba faragták volna. Az igaz, hogy bámulatosan szép férfifej volt, a fantázia nélkül sziklalködő csunya asszonyka ilyen szépet, ilyen férfiasat álmodni sem tudott a lány-szobájában, a mennyezetes fehér ágyában, az irigy, közbömbös szívével, a közbönségesen józan kicsiny agyvelejével. Lukatich Andor daliás, elegáns óriás volt. A harmincöt esztendő, melyből tizenhét szilaj vidámságban telt el, csak a kopaszodó fején látszott meg s a főlényes nézésén, ha szép nőre esett a tekintete. De ez a tekintet most álmos volt és hideg. Az arca, amely klasszikusan szép volt,

Macdolnaldra emlékeztetett, Napoleon híres tábornokára. Az egy napos asszony úgy illett hozzá, mint a boróka a fenyőhöz. Kicsiny volt, szeplős, bizonytalan színű, haja gyér, szeme szürke és jelentéktelen, keblének körvonalai elmosódtak a fűző alatt.

A házasságuk érdekek házasság volt, rideg üzlet. A férfi adósságaiból menekült egy biztosnak, kényelmesnek ígérkező jövőbe, az asszony a férfiak legszebbjét vásárolta meg magának. Azon, hogy szereti-e, nem gondolkodott. Lukatich nem tudott annyira hazudni, mint amennyire elszánt volt, amikor erre a házasságra elszánta magát, a gyakorlott világfi nem tudott udvarolni a nőnek, nem tudta csókolni a kezét, hosszan simogatni a haját, mélyen, tüzesen a szemébe nézni. Ó, akit pénzen vásárolt nő is képes, szerelmes hangulatba tudott ringatni, nem bírt fölengedni a menyasszonya oldalán és értelmesen, udvariasan diskurálgatott vele közbömbös dolgokról. Rendszerint csak a leány szülei jelenlétében csókolóztak s az első csóknál összeborszongott Lukatich, mert hidegnek, jéghidegnek találta a leány ajkát. Pedig ezt boldoggá tette a csók, minden vére a szívére toltult, feltámadt a neme, mely epedt a férfi után, a vézna karokba erőt öntött a szenvedély és minden csók után vad hévvel ölelte meg vőlegényét. De ha más lett volna a vőlegénye, nem olyan szép, nem olyan

erős, azt is hasonló hévvel ölelte volna meg . . .

A tüzes napsugár beszökken a kupé ablakán, beragyogta Lukatich arcát, aki behunyta a szemét. Ebben a pillanatban megjelent előtte Julia arca, a szépséges asszonyé, aki utolsó szeretője volt. Szőke haja tündöklött a napsugárban, piros ajkán kihívó mosoly ült, mint öt nap előtt, amikor utoljára találkoztak s vad szerelmekkel bucsúztak egy édes, szilaj viszontlátás reményében. Óh, ha Juliát elvehette volna! De Julia szegény volt.

— Aluszik? Rossz ember, hát illik most aludni?

Lukatich felvetette a szemét. A felesége mellette ült és simogatta gyér haját. Forró lehellette a fülét csiklandozta. Lukatich nagyot nyelt és szólt:

— Óh, nem aludtam. Gondolkodtam. Tudja-e, mire gondoltam? A mai éjszakára. Ez lesz a mi első éjszakánk.

Az asszony a férfi mellére hajtotta fejét s ez simogatta a szeplős, kipirult arcot. Közbe kinézett az ablakon, ráncba szedte homlokát, mint amikor valaki valamit nagyon keres. Pedig nem keresett semmit, nem látott semmit, csak nagy, végtelen nagy ürességet. Nem látta a hegyeket, a sziklákat, a hajmeresztő szakadékokat, amik fölött a vonat végigrohant, csak a maga üres, eljátszott, elpoecskolt életét.

— Óh! bár már éjszaka lenne — suttozta

Kosztümök, aljak, blousok és gyermekfelöltők női divatáruüzletében
meglepő olcsó árban kaphatók Radó Samu KASSA, Kossuth L.-utca 17.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

szabadság, erényessé pedig csak a vallásos nevelés tehet. Az az erőszakos hang és modor, mely a mai társaséletben kezd divatosná lenni, csupán a tapintatlanságnak melegágya. Ennek keserű gyümölcse a szülői és minden más erkölcsi tekintélynek súlyedése.

A felebaráti szeretetet való nevelés és a saját magánügyekbe avatkozásától való eltiltása lenne a modernus treuga Deinek lényege.

1849. április 6-án történt az a furcsa eset, hogy Windischgraetz herceg az ellenség részére rendelt pompás ebédet. Ugyanis e napon volt az isaszéghi csata, mely a magyarok győzelmével végződött s a gödöllői Grassalkovich — most királyi — kastélyban terített fényes ebédhez Görgei, Klapka, Kossuth, Damjanich és Nagy Sándor ültek.

1735. április 8-án, Rodostóban önkényes számkivetésben hunyt el dicső fejedelmünk, II. Rákóczy Ferencz, ahogy Mikes Kelemen írja: „... Három óra után reggel, az Istennek adván lelkét, elaluvék — mivel úgy holt meg, mint egy gyermek...”

Ugyancsak e napon, ötvenegy évvel ezelőtt, husvét vasárnapja reggelén lőtte fejbe magát gróf Széchenyi István, Kossuth szerint a magyar történetében az egyetlen államférfi, kinek százados hatásra számított fellépte sem ideje előtt, sem később nem történt. — Élete a valódi és látszólagos ellentétek láncolata volt. Főúr, ki a nemesi jogok ellen küzd; hideg, számító ész, ki a szív felindulásai között él; mélyen vallásos lélek, kit fájdalommal sem vigasztal s kétségbeesése a halálba űz.

Az 1848. április 11-én szentesített törvényekkel lép át tulajdonképpen a magyar nemzet az újkorba. A békés fejlődés helyett azonban mi mindennek kellett történnie, hogy egy esztendőre rá, 1849. április 14-én a debreceni református nagytemplomban az országgyűlés kimondja a következő nyilatkozatot:

„Miótan a Habsburg-lotharingiai ház a nemzet ellen fegyvert emelt, jogait, alkotmányát eltiporta és a koronázáskor tett esküjét megszegte, az uralkodástól ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik és az ország területéről és minden polgári jogok élvezetéről számkivetetik”.

Aznapi délután Ujházi, sárosi főispán javaslatára ezen függetlenségi nyilatkozatot közfelkiáltással a főrendiház is elfogadja.

A történelem azonban följegyezte, hogy úgy a délelőtti határozathozás, mint a délutáni közfelkiáltás egyáltalában nem volt lelkes.

az asszony. Megszorította a férfi kezét s fejét a lábára fektette.

— Szeret? Szeretsz? — kérdezte s átölelte a férfi lábát.

— Igen.

Lukatich, anélkül, hogy tudta volna mit mivel, cigarettát vett elő és rágyújtott. Idegesen lepeckelte a hamut a cigarettáról s a forró pernye ráesett a fekvő asszony arcára.

— Juj, megégetsz — kiáltotta duzzogva az asszony és felült. Megnyálazta a helyet, ahova a hamu hullott, majd odatartotta arcát Lukatich ajkához.

— Csókold meg. Itt!

— Igen, a szerelem az eget — szólt Lukatich és odacsókolt.

Aztán megint hallgattak néhány percig. A nő piros arccal izgett-mozgott a helyén, a férfi mozdulatlan volt, mint a kősziklák, amik szédítő sebességgel tüntek fel és el a szemei előtt.

A fiatal asszony várta, hogy az ura megszólaljon. Várta, hogy keresse a tekintetét. De az meg sem mozdult. Az asszony véréből lassan-lassan ellillant a mámor, vad harag lépett a helyébe. Utál, gondolta magában és csak a pénzemért vett el.

Ez a gondolat nem volt új neki. Amikor mint menyasszony a daliás férfi karján büszkélkedett a korzón, vagy a színházban, sokszor jutott az eszébe, hogy ő tulajdonképpen megvásárolja magának ezt az embert. De éppen semmi külön-

Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kik még hátralékban vannak és a kiknek előfizetése lejárt, hogy azokat mielőbb megújítani illetve a hátralékot kiegyenlíteni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadással járjon be.

A KIADÓHIVATAL.

VEGYES HIREK.

— **A husvétl ünnepekre** t. olvasóinknak zavartalan örömet és meglelégedést kívánunk!

— **Személyi hir.** Gróf Sztáray Sándor és családja május hó első napjaiban állandó tartózkodásra visszaérkeznek városunkba.

Bajusz Andor főszolgabíró családjával Abáziába utazott.

— **A Kossuth Lajos-utca burkolása.** Az országot ki van ugyan burkolva, de mindkét oldalán a járdáig érő rész csak a régi állapotban maradt. Sár, piszk és por tehát most is van. Ez indította **Bajusz** Andor főszolgabírót arra, hogy a városhoz intézett leiratában a Kossuth Lajos-utca teljes kiburkolását rendelte el. Mint értesülünk, az előjáróság még e nyár folyamán fog eleget tenni a főszolgabíró rendelkezésének.

— **Új pénztintézet** Mint értesülünk, városunkban 50.000 korona alaptőkével szövetkezeti alapon egy új pénztintézet létesül, melynek élén a többiek között Dr. **Bucsinszky** Mihály ügyvéd, **Chira** László, **Kolozsváry** Ödön, **Lászlófy** László és **Záborszky** Lajos fognak állani.

— **A kereskedelmi és hitelbank székháza** e hónap végével át fog adni rendeltetésének és az intézet május hó közepén költözik be új helyiségeibe. A palota nemcsak városunk díszére szolgál, de állíthatjuk, hogy felső Magyarországon pénztintézetnek ily hatalmas és modern székháza nincsen.

— **A tókeretebesi cukorgyár** építési munkálatai, a melyeknél az egész nyáron át 400 munkás lesz elfoglalva, e héten megkezdődnek. Az összes épületek őszig tető alá kerülnek, úgy hogy a belső berendezési munkálatok a jövő télen akadálytalanul foganatba vehetők legyenek.

— **Eljegyzés.** **Grünfeld** Samu berettoi lakos f. hó 9-én eljegyezte **Türk** Eszter urhölgyet Hidasnémetiről. (Mindzen külön értesítés helyett.)

— **Országos vásár.** Az ugynevezett virágvásár az elmúlt hétfőn lett megtartva. Egész felső Magyarországból igen sokan gyűltek össze és oly nagy volt a forgalom, hogy az utcákon csak nagy nehezen lehetett közlekedni.

set nem talált. Valahány leányismerőse, rokona volt, mind így mentek férjhez s egészen boldogok lettek, még gyermekeik is voltak. Igaz, hogy azok a férfiek nem voltak daliások, sem gavallérok. Egyszerű kereskedők, hivatalnokok, akik ugyanugy gondolkodtak a házasságról, mint az asszonyaik. Teljesítették kötelességeiket a házasságban éppen úgy, mint a boltban vagy hivatalban. Huzták a jármot és nem tudták, hogy jármot huznak. Óh, ez a Lukatich nem volt ilyen ember! Jobb lett volna boltos, vagy hivatalnok.

S miközben mindezeket elgondolta, az asszonyka idegessége, haragja mindinkább urrá lett felette. Végre is nem tűrtözhette magát és megszólalt:

— Mondja Andor, mennyi pénzt kapott a papától?

Lukatich nem volt nagyon meglepve. Mintha várta volna ezt a kérdést, vagy ilyesmit, amiben tudtára adatik, hogy ő pénzért hitvesi kötelességeket vállalt. Mégis egy pillanatra elkabult, az ökle összeszorult s úgy érezte, hogy be kell zuznia a kupé ablakát. De mihamar ur lett maga fölött s arra gondolt, hogy mennyire trenirozta magát már a képmutatásban s a hazugságban. Arra gondolt, hogy most kell letennie a vizsgát.

Mosolyogva fordult a csuf, vézna asszonyka felé, magához szorította, megölelte és hosszan, melegen csókolta az ajkát. Aztán simogatta a haját, a hátát, a keblét, a lábait és megint és megint csókolta. Mind hevesebben, mind tüzesebben. Lu-

— **A fűmagtermelés meghonosítása Magyarországon.** Figyelmébe ajánljuk mindazon gazdáknak, kik Magyarországon fűmagtermeléssel szándékoznak foglalkozni, hogy e célból **Mauthner** Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő céghez, Budapest forduljanak. — A **Mauthner** cég, mely a gazdák jóvedelmének nagyobbítása terén már oly gyakran jóvedelmének, készséggel bocsájt rendelkezésre egy régi, tapasztalatokban gazdag fűmagtermelőt, ki a szükséges utbaigazításokkal és szakszerű tanácssal szolgál. A cég ezt minden költség felszámítása nélkül teszi, sőt még a szakember utiköltségeit viseli. — Ha figyelembe vesszük, hogy Ausztria-Magyarországa a múlt évben is külföldről csupán fűmagot 2¹/₂—3 millió korona értékben hozták be, úgy a **Mauthner** cég ezen mozgalma a gazdák körében bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni.

— **Halálozás.** **Stadler** Mihály uradalmi tisztartó április hó 2-án 57 éves korában Nagyzalackán meghalt. Az elhunynak városunkban sok barátai és tisztelői voltak.

Löty Bernát helybeli kereskedőt súlyos csapás érte. Neje született **Preisner** Amália e hó 14-én rövid szenvedés után elhunyt.

— **Ungvár—Bánóc.** Mint illetékes helyről értesülünk, az ungvár—vajáni vonal Bánóczig való meghosszabbítása már a teljes **megvalósulás stádiumába lép.** Az ügy már annyira előrehaladott állapotban van, hogy az eddigi tervek szerint a nyár folyamán az építkezést megkezdik.

— **Gyermekjátékból halál.** Szinnán a gyermekek a duzzadó Círóka partján botokkal játszadoztak. **Galanda** Pál 4 éves fiúcska a víz felé hajolt, hogy botját belemártogassa a habokba, azonban elvesztette egyensúlyát és a folyóba esett. Miután játszótársain kívül senki sem volt ott, a gyenge tehetetlen gyermek ott lelte halálát a Círóka zavaros, rohanó vizében. A kétségbeesett szülők csak jó sokára kapták a szerencsétlenség híreit s egy órai keresés után sikerült a csöpp hullát a folyóból kihalásznik.

— **Az ungvár—vajáni vonalon** életbeléptek a harmadik vonatpárt. Ez az ígyekezet akkor a miniszteriumban megakadt s így mostanság is csak napi négy vonat közlekedik. A társaság vezetősége most közli velünk, hogy a harmadik vonatpár május elsején életbe fog lépni és pedig olyan beosztással, hogy a Vajánból induló személyvonat a budapesti gyorshoz, a Vajánba menő pedig ugyancsak a Budapestről jövő gyorshoz csatlakozik. Ezzel a vidék minden igénye ki lesz elégítve.

— **Az iglói m. kir. állami tanítóképző-intézetbe** az 1911—1912-ik iskolai évre osztályonként 30—30 növendék vétetik fel, a jó tanulók bennlakásban és ellátásban részesülnek. Az internátus helyiségei szépek és egészségesek, a nagy

katic behunyt szeme előtt újra fölűnt Julia szépségés szöke feje és vad energia szállta meg fantáziáját. És mintha nem a felesége feküdnék a karjai között, hanem Julia, akinek sóhajta s üdvösség, csókja édes, simogatása bizsergető, szivogása kéjes muzsika. Vadul ölelte a nőt s gyengéden harapdálta az állát, az arcát, a füleit. A nőnek minden csontja ropogott az erős férfi szorításaitól, sebzett kígyó módjára vonaglott az atléta karjai között és fájdalmas gyönyörűségek cikkedtek minden porcikájában. Sóhajai, nyögései faldoklássá váltak, a mámor helyébe fizikai fájdalom lépett a szilaj ölelés hatása alatt, de a férfi ezt nem vette észre, Juliát látta, Juliát ölelte és mind vadabbá vált.

— Elég, elég, meghalok — sikoltotta végre a nő és beleharapott a simogatva fojtogató kezébe.

Lukatich magához tért. Julia eltűnt, alétlan hevert lábai előtt a felesége. Mintha hideg zuhanyval öntötték volna le, a szivéből, a véréből eltűnt a forróság. Egy pillanatig gyűlölettel nézte az összeroskadt, ziháló asszonykát, rá szeretett volna tiporni. Aztán gyöngéden felemelte, maga mellé ültette, összehajtogatta az ujságot s azzal legyezgette a forró, kis arcot.

A nő hamarosan magához tért és boldogan mosolygott a férjére.

— Borzasztóan tudtok ti szeretni, férfiak.

— Nem mindegyik — nevetett szemtelenül Lukatich.

intézet kert és játszótér is a tanulók rendelkezésére áll. Tandíjat nem fizetnek, a gyógykezelés ingyenes. A felvétel iránti kérvények legkésőbb május hó 31-ig nyújtandók be az intézet igazgatójánál. Iglo, 1911. április 10-én. *Az igazgatóság.*

— **Csalás.** Az idén a találmány répamag ára örvendetes módon igen jutányos, ugyszólván tavalyi áraknak harmadrészeért kapható a legmegbízhatóbb minőségben is. Dacára ennek — mint értesülünk — sok ismételő vidéki kereskedőnek Morvaországból, Bisenzből szállítanak csekély értékű répamagot. Köztudomásu, hogy ott Oroszországból került csiraképtelen maggal keverik a jó csiraképes répamagot és ezen keveréket eladják kereskedőinknek, kik ugylátszik, nem ismerik e dolgot. Akik tehát meg akarják magukat kímélni a későbbi nagy kellemetlenségektől, saját érdekükben cselekszenek, ha a nekik Bisenzből szállított épamagot — mielőtt elhasználnák — alapos csirázási próbának vetik alá.

— **Orvosi felfedezések** korszakát éljük. A sebészek ma már műtéteikkel oly betegségeket is gyógyítanak, melyek annak előtte sok ezer ember életét pusztították el. A vérbaj elleni küzdelem is igen nagy eredményeket mutat fel és éppen így halad a tudomány az Epilepsia (nehézkór) ellen vívott harcában is. E téren az újabb kutatások sorában első helyen Dr. Szabó Sándor specialista orvos gyógyeljárása említendő, ki tudományos kutatásai alapján egy oly gyógymód birtokában van, melynek révén a legmakacsabb Epilepsiát is sikerrel gyógyítja és ezért mindenkinek, ki Epilepsiában szenved ajánlható, forduljon bizalommal nevezett orvos intézetéhez, Budapest, Nagykorona-utca 18., hol szívesen nyujtanak — levél útján is — felvilágosítást.

10 koronát takarít meg mindenki, aki öltönyeit **REICH ADOLF** férfi-szabónál Nagymihályon készítteti. Mérték után legnagyobb választék hazai és külföldi valódi gyapjuszövetekben. Legújabb divatu szabás.

Felelős szerkesztő: **Dr. KALLAI JÓZSEF.**

Aki valódi angol szövetből jó és olcsó öltönyt viselni akar, szíveskedjék ujonnan berendezett **gyapjuár-raktáramat** megtekinteni.

Feldmann J. Dávid

rőfös. uri- és női divatáru-üzlete Nagymihályon.
Pontos kiszolgálás! Jutányos árak!

És magában azt gondolta: jobb lett volna főbelőni magamat.

A vonat kiért a Karszt sziklai közül, nyájas, zöldelő, boldog vidék tárult fel szemek előtt. A messzeségben felbukkant a gyönyörű Adria vize, Fiume tornyai, gyárkémei aranyosan csillantak meg a napsugárban. — Szántó-vető parasztok és daloló kecskepásztorok suhantak el a vasut mellett, oly szép volt a világ, oly csábító a napfény, a tenger, az emberek. És Lukatich megnyelhült. Eszébe jutott, hogy az adósságait mind kifizette és ismét Juliára gondolt.

Másnap a ringó Adria gözösön utazott Velencébe az ifju pár. Kint ültek a fedélzeten. Az asszonyka fáradtan mosolygott és lelketlenül nézte a tenger zöld hullámain. A férfi arca dult volt, sápadt és ráncos. Mintha évekkel öregedett volna egy éjszaka alatt. Ritkán szóltak egymáshoz. Mi mondani valójuk is lett volna? Istennek e két lelkes teremtménye úgy került össze, mint pázrás évadján az igavonó állatok.

Vidám olasz muzsikuskok bécsi keringőket fújtak frissen, kedvesen. Nyájas adriai szél simogatta az utasok arcát, akik kéjjel szívták a pompás levegőt. És a nap, mely mondhatatlan idők óta ragyog a világ csufságaira és utálatosságaira, kibújta a dalmát hegyek mögül és megint mosolygott, megint ragyogott, hízkelkedő farizeus módjára, mintha egyébként nem lenne a világban, csak az öröm és boldogság. **E. D.**

Hirdetmény.

A szobránczi közbirtokosság tudatja, hogy az évenkénti 8 országos vásár felémelt helypénzszedési jogát 1911. évi június elsejétől számítandó hat évre bérbe adja. Az árverés folyó évi május 15-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni Szobráncon a körjegyzői irodában.

Árverezni szándékozók 1000 korona bánatpénzt kötelesek letenni. A feltételek a közbirtokossági megbizottnál bármikor megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok 1000 korona készpénzzel vagy óvadékképes állampapírral a közbirtokosság megbizottjához Szobránzra küldendők, számmal és betűvel tisztán kiírva az ajánlott összeg. Utóajánlat el nem fogadtatik.

Kelt Szobránz, 1911. április 12-én.

Naményi Antal,
közbirtokossági megbizott.

DREHER-féle

Kőbányai Király és Duplamárciusi Ser

felső Zemplénmegye egyedélárusítási helye:

ifj. BUCSINSZKY LAJOS

Telefon 39. NAGYMIHÁLY. Telefon 39

Minden nap friss csapolás!

1 pohár Király ser világos	8 kr.
1 korsó " " " "	12 kr.
1 pohár Duplamárciusi ser sötét	10 kr.
1 korsó " " " "	15 kr.
1 palack Király ser " " "	15 kr.
1 palack Duplamárciusi ser sötét	16 kr.

Palacksöröket megrendelésre házhoz szállítok.
25 üveg vételnél előny ár.

Jégszállításra megrendeléseket elfogadok.

A husvéti ünnepekre:

Vinnai parasztbodyor	1 liter 32 kr.
Bucsinszky Lajos termése	1 liter 36 kr.

Tisztelettel ifj. BUCSINSZKY LAJOS.

„KRISTÁLY”

FORRÁSÁSVÁNYVIZ

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz.

Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban.

Főraktár: Sommer Testvérek uraknál

Nagymihály.

Szt. Lukácsfürdő Kutvállalat R. T. Budapest.

ETERNIT-PALA

Elárusítóhely Nagymihály és környéke részére:

Brügler Lajos
Nagymihály, (a városházával szemben).

Aki jó bort akar inni

forduljon a **SZEGHY**-féle korcsmába.

Báró Balassa-féle gödrösi 910. évi termés 1 L. 80 f
1910. évi különlegesség . . . . . 1 L. 90 f
Gróf Hadik-Barkóczy-féle 7/10 literes palackokban
lehuza palackonként 1 K 10 fillér, a palackot 20
fillérbe veszem vissza.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri
Szeghy Zoltán.

Hölgyeknek fontos!

Párisi újdonságok női kalapokban.

Szép gyermekkalapok és sapkák.

Női divatcikkék nagy választékban.

Gyászkalapok 6 órán belül állíttatnak elő.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!!

GUTTMANN M.

női divatkereskedése

NAGYMIHÁLY., a városháza mellett.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

BUDAPEST., VII. Szövetség-utca 37. szám.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

IZSÓ IZIDOR rövid-, kötött-áru és fűszerkereskedése **NAGYMIHÁLY**

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermek-öltönyök, diszító és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését. **Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.**

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

MEGNYILT **BALÁZS** férfi-, fiu-, és gyermekruha nagy áruháza NAGYMIHÁLYBAN, a nagytőzsde mellett.

Állandóan nagy raktár úri-, fiu- és gyermek-öltönyökben, őszi és tavaszi felöltőkben, Salon (Ferencz József) öltönyökben, a legújabb divatu női felöltőkben s minden e szakba vágó cikkekben. ✨ ✨ ✨ ✨ ✨ ✨ ✨ ✨

Főelvem csakis szolid és pontos kiszolgálás, minden darabon a legolcsóbb **szabott árak** vannak kitüntetve, miáltal a n. é. vevőközönség meg van kimélve a kellemetlen alkudozástól és túlfizetéstől.

A nagyérdemű közönség nagybecsű támogatását tisztelettel kéri

Főüzlet: **Ungvár, Kazinczy-út.**

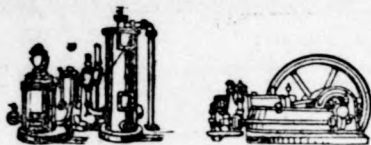
BALÁZS férfi-ruha és női felöltők fiók-áruháza.

Kalmár és Engel

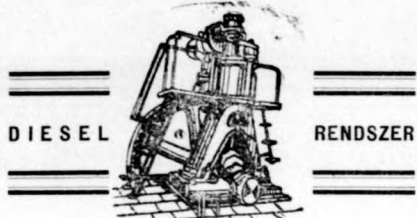
motor- és gépgyár

Városi raktár és iroda: V. Lipót-körút 22 BUDAPEST Gyár: VI. Úteg-utca 19.

Világhírű! Eredeti! „Benz”

Szívógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme. — „Benz” nyersolajmotor.

DIESEL RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szultán-forrás

Nagyon kellemes, tiszta ízű természetes szénsavban gazdag, bór dús Lithion-tartalmú ásványvíz, nincsen kellemetlen mellékíze.

Gyógyító és üdítő ital.

Dús Lithion tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségekben, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztő szervek hurutos bajainak gyógyítására.

Egyedüli raktár:

GLÜCK MÖR cégnél NAGYMIHÁLY.

NAGYMIHÁLYI GAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRS.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy sikerült a

III m. kir. államvasutak gépgyárának III

kerületi képviselőjét megszerezniük s abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy módunkban áll az igen tisztelt gazdaközönséget **elismerten legjobb gyártmányú s minőségű gazdasági gépekkel** a legelőnyösebb vételi feltételek mellett ellátni.

Kívánatra bővebb értesítéssel szolgálunk.

Nagyimihályi Gazdasági Bank Részvénytársaság.

A Kassai Jelzálogbank r. t. NAGYMIHÁLYI FIÓKJA.

Elfogad betéteket **takarékkönyvecskére** vagy **folyószámlára** a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat leszámítol és **beszed, kamatozó és törlesztéses jelzálogkölcsönöket** folyósít.

Vesz és elad értékpapírokat, arany és ezüst pénznemeket, idegen bankjegyeket, szelvényeket díjtalanul bevált.

— Előlegek nyújtása értékpapírokra. —

Foglalkozik az **életbiztosítással** kapcsolatos **takarékbetét** üzlettel.

— Átutalásokat bármely külföldi piacra is közvetít. —

☛ Tűz- és betörésmentes safe deposit. ☛

— OSZTÁLYSORSJEGYEK. —

••••• Sorsjegycsoportok alakítása. •••••

Tőzsdei ügyletek és minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

2

BRÜNN-KÖNIGSFELDIGÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA

a Monarchia legelőkelőbb gyára! ***** Egyedárúsító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-ut 14.

JÉGGYÁR ÉS HÜTŐTELEPEK

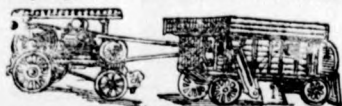
városok, tejjgazdaságok, hentesek, cukrászok, szállodák, kórházak, serfőzők stb.részére.

BENZIN
NYERSOLAJ
SZIVÓGÁZ
DIESEL
LOCOMOBIL

MOTOR

1—600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák és malomberendezések.

● Alacsony és magasnyomású ● SZIVATTÁUK

gőz-, transmissió-, villany- vagy motorüzemre bármely vizellátási s ipari célra.

Fűrész- és famunkáló gépek
fűrésztelepek, asztalos-műhelyek teljes berendezése.

Teljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések.

Költségvetés, árajánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.

HUSVÉT

1911.

ápr. 16.

Husvétkor.

Hozsánna! zengjen ének
A népek Istenének,
Hozsánna néked, Égi fény
E nagy nap reggelén!

*

A rabigát letörted,
Leküzdted a halált,
Sok milliónyi árva
Benned Atyát talált,
Kinek büntet, sujt a keze,
S mégis szeretet Istene!
Oly végtelen szeretél,
Értünk emberré lettél,
S a golgothán,
A keresztfán
Kinos halált szenvedtél!
Husvét dicső Báránya,
Nagy áldozati bér,
Meghaltál szótalanul
Az emberiségér'.
S e bünterhelte földteke
Parányi embere
Kacagott, míg a keresztfán
Haldoklott Istene!

*

Feltámadtál! Halleluja!
Önerőből megint,
Feltámadtál! Halleluja!
Sirod bánatra int,
Meváltás műve
Már befejezve:
Nincs már az égből száműzött,
Nincs a pokloktól üldözött;
Legyőzted a poklokaput,
Mennybe nyitott, szabad az ut!

*

Hozsánna! zengjen ének
A népek Istenének,
Hozsánna Néked, Égi fény
E nagy nap reggelén!

D. A.

Feltámadás ünnepén.

Teljes tavaszi pompájában ragyog a felséges természet, éltető sugarakat lövel a nap öreg földünkre és ebben a csodás, bűvös évszakban beköszöntött a tavasz egyik legszebb és a kereszténység egyik legmagasztosabb ünnepe: *Szent Husvét*.

„Feltámadott az Ur Fia!“ — hangzik egyetlen szózatként az egész keresztény világon. És a templomokban, az ünnepi menetekben, mindenütt hirdetik most a nagy, az általános feltámadást. Feltámadunk mindannyian!...

Mély és bölcs szimbolumot rejt magában a feltámadás ünnepe. A természet nagy ébredése idejében, tavasszal van Husvét ünnepe, akkor tehát, amidőn a lelkekbe is napsugaras önbizalom, tavaszi munkakedv, életöröm költözik. Az Ur Fia feltámad e szent ünnepén, teljes gloriájában ragyog minden keresztény hívő előtt és úgy hirdeti nekik: „Feltámadunk!“ Itt a tavasz, ébred a természet, mi is ébredjünk, szeressük az életet, dolgozzunk és ne csüggedjünk. Van miért élni: feltámadunk! Ezeket az igazságokat rejt magában a Husvét és át is érzi most mindenki ezeket a szent tanításokat.

Husvét napján némuljon el a gyűlölködés, a viszály minden téren és minden osztályban. Az áhított rend és béke költözzék be véglegesen országunkba. Az ipar, a kereskedelem, a gazdaság régi, fojtó bilincsei hulljanak le immár, a feltámadás ünnepével egyidejűleg jöjjön el hazánk feltámadása is. Boldogabb, derüebb tavasz következék reánk, mint az eddigiek voltak!

Husvétii népszokások.

A husvét, a feltámadás ünnepe, elevenebbé a második napon, a vízbevető hétfőn válik: a locsolással. A husvétot megelőző hét a csöndes áhitat hete és nagypénteken még a kálvinista is böjtöl. Igen, a kálvinista is. Ez az egyetlen böjtnapja van a kálvinistának, mikor zsíros ételt nem eszik. Krisztus urunk feltámadása és a természet ébredése egyidőre esik s lelki szemünk verőfényesnek, mosolygósnak látja ezt az ünnepet.

A fiatalság csak nem enged a hagyományos szokásból. Házról-házra járnak a lányos házakat, megöntözik a lányokat „mert ha meg nem öntik, nem virágnak szépet“. A falusi legény nem vesz illatos vizet, jó az Istenadta kutviz és evvel épenséggel nem takarékoskodnak. Tele fazékkal, dezsával, vederral öntik végig a leányzót, sőt meg a kuthoz is elviszik, nagy sivalkodások között, hogy alaposabban megöntözhessék.

A gyermekek is kiveszik részüket a husvét örömeiből. Sorra járnak ők is a házakat s mint karácsony estéjén a zörgő dióért rigmusolnak, most még a piros tojásért öntöznék.

Mint husvétii szokás maradt fenn szorványosan a „határjárás“, mely ósrégi szokás s nyilván csak az idők folyamán kapcsolódott össze a husvétii. A „határjárás“ tulajdonképpen az, hogy a legények már nagypénteken összeverődnek apóbb csoportokba, és együttesen járnak a határt. Felkeresnek minden egyes forrást, minden egyes csörgőt, melyeket a késő őszi esőzések és a téli viharok megrongáltak, eliszapoltak, vagy gizzal megöltötték és mindegyiket kitiszogatják, helyre állítják a legnagyobb gonddal, hogy a következő mezei munkák idejében a szomjuhozók ne szűkölködjének soha friss, éltető vízben.

Ez a komolyabb része a dolognak. Az igazi várva-várt multság, az úgynevezett „határjárás“ husvét szombatjára esik.

E napon, estefelé, nagy kúrtszóval és kurjongatással mennek a legények a falunak arra a végére, a merre zöldül már a vetéskert.

Itt aztán hozzálátnak a szervezkedéshez a legények. Választanak maguk közül papot, aki a könyörgéseket olvassa fel a magukkal hozott imádságos könyvből. Választanak éneklő mestert, aki az elfuvandó zsoltárokat soronként előre diktálja. Van aztán ítélő bíró, csapómester, kúrtos, négy rendőr, két tűzmester stb.

Aztán jó későre elindul a menet égő lámpásokkal a vetés körül. Folyvást harsány kúrtoléstól, kurjongatástól és változtatva egy-egy áhitatos zsolttár kenetes dallamától hangzik vissza a mezőség.

Végre a határhelyen meggyujtanak egy jó nagy szalmazsuppot, hogy a szomszéd faluknak is hírt adjanak a határjárásról. Aztán együttesen elénekelnek egy husvéti éneket, a végén pedig hangos kiáltásba törnek ki mindnyájan: „Adj uram bort, buzát, bőséget, csendességet a magyar hazában!”

Innen hazatérnek a határjárók ismét a faluba. Ahol lány, vagy ifju menyecske van, fehér barka ágat tűznek a kapura. Ezzel azt akarják kipuhatolni, hogy husvét másnapján virradóra szívesen látják-e őket, ha öntözni mennek. Ahol a kapuról másnap levették az ágat, oda az öntözők világért be nem teszik a lábukat! Ők csak oda mennek, ahol szeretettel várnak rájuk!

Mily kár, hogy ez a szép ősrégi szokás, mint annyi más, áldozatul esett a civilizációnak és ma csak már szörványosan, itt-ott dívik.

Külvárosban.

*Zeg-zugos utcák, szűk sikátorok,
Némán, sötétben köztük ballagok,
Itt béke van, itt hűsítőbb a lég,
Nem hallom itt az emberek nesztét.*

*Amint megyek, egy tántorgó alak,
Vállán teher, mellettem elhalad
S mig félkezével durván félrelök
Nagy átkozódva egyet menydörög:*

*— Az ember estig terheket cipel
S az utját itt is renyhe állja el...
— Szegény jó ember, Isten tudja csak
Hogy melyikünknek terhe sulyosabb.*

Ruff Andor.

A vetélytársak.

Nagy csődület támadt az özvegy tanár háza előtt. Lótás-futás, ijedt kiáltozás megállította a járókelőket és az emberek rémülten magyarázták egymásnak a szerencsétlenséget.

A tanár nyolc éves kis leánya zuhant le egy fáról, a kerti disznak szolgáló körakásra. Egy krimson rózsacsokrot akart hatalmába keríteni. Elvesztette az egyensúlyt és egy pár perc alatt elment oda, ahova igen sokan csak nagy megpróbáltatások után juthatnak.

Aztán jöttek-mentek a szomorú házba és másnap hófehér ravatalán feküdt Katóka. S a ravatala virágokkal volt elborítva, nem látszott ki, csak a sápadt kis arc, mintha szépen, nyugodtan aludt volna. És az átlátszó kis kezében ott haldoklott, a gyilkos, piros rózsabokrétá.

Részvétlátogatók, idegen közömbös emberek jöttek. Divatos szükszoknyás, óriáskalapu, lehetetlen formára alakított asszonyok állottak a koporsó mellett s úgy festettek mint egy élclap színes melléklete. Cimnek oda illet volna: „Divatkirálynők az asszonyiség ravatalánál.”

Könnyű megilletődés, komolyság volt az arcokon, mikor részvétüket fejezték ki az apának, Katóka egyetlen hozzátartozójának. Amennyire a nagy kalapoktól lehetett, halkán váltottak néhány szót egymással. Szörnyülködtek, sajnálkoztak s magukban örvendeztek, hogy nem az ő családjukban történt az eset és tovább mentek abban a meggyőződésben, hogy itt is eleget tettek a kötelességnek.

A zárt szoba hervadó virágillattal terhes levegője után megkönnyebbülten vettek lélegzetet a mint kiérték a szabadba s fecsegték, dicsérték egymás kalapját, szabóját, kicseréltek egy pár címet, bucsuzkodtak és igyekeztek magukról lerázni azt a kis kellemetlen hangulatot, a mi a konvencionális látogatás alatt a lelkükre, — mint valami nehéz fojtó őszi köd szállott, — de a mi gyorsan, nyom nélkül eltűnt, a forró májusi napsugárban.

Az apa meg csak hordta tovább a virágokat Katókanak, mind, mind az utolsó szálíg. A házat körülvevő kert már pusztá volt. A szomorú szobában haldoklott a sok rózsá, jácint szegű s a többi virágcsoda.

Élvezettel tépte, tördelte az erős, buján nőtt virágokat. Bosszút akarva állni a természetben, a sorson, a mely őt az egyetlen örömetől, csenevész kis virágától — és mindentől a mi lelkének kedves volt — megfosztotta.

A tudós tanár, a ki mindig az életnek az igazi értelmét kereste, kutatta, már másodszer állott tehetetlen bánatban, virágos ravatal mellett.

Mikor Katóka a világra jött, egy kedves, egyszerű, lelkiszépségeiért élő asszony bucsuzott el tőle örökre. Maga helyett itt hagyva az apának azt a gyámoltalan kis csöppséget, a kit ő akkor — most keserű önváddal gondol reá — szinte gyűlölettel fogadott és idegen kezekre bízott.

A férfi brutális önzése nyert-e kifejezést a gyűlöletben, vagy a nagy fájdalom tompította el az érzéseit? Maga sem tudta. De futott menekült a pusztasággá vált otthonból s öt hosszú esztendeig hurcolta bánatát, egyik világrészről a másikba. Kutatta, kereste magyarázatát annak a nagy titoknak, mely cselekvéseinknek fonalát kezében tartva, mint a bábszínház élettelen figuráit ráncigál bennünket ide, oda s a „véletlen” ez a nagy regénygyáros, olyan helyzeteket teremt a számunkra, hogy kacagnunk kell rajta... És mi kacagnak — de a szemünkben könnyek peregnek és fájón, keservesen hullanak megsebzett lelkünkre.

A büszke vár, a melybe magunkat életünk kezdetén kevélyen, dacosan, telve reménnyel — a legnagyobb bolondító az élet

iránt — beszállásoltunk, egy ismeretlen külső vagy belső támadástól meginog és mi csak a romok felett kesergünk, ha ugyan elég szerencsések voltunk ép bőrrel menekülni, az összeomlás pilanatában. Van a ki oda vész. De a legtöbb új várat épít a törmelékekből. Talán még szebbet, nagyobbab mint az ifjúkor alkotása volt. Több körültekintéssel, biztosabb alapokra. És megint áll a büszke palota. Csak mintha a gazda nem volna a régi. A büszke várur alázatos laková vedlik és a nagy uzsorással kiegyezik, — természet szerint kisebb-nagyobb percentre, — hogy szerényebb méretekre tervezett üzletét megalapíthassa.

A fájdalom enyhülésével, — a nagy kiegyezés után, — a tanár is visszatért elhagyott otthonába, a hol a sápadt, vézna, koravén Katóka, mint egy élő szemrehányás fogadta.

A megdöbbenés pillanatában az apa megígérte önmagának, hogy kárpótolja a gyermekét a ridegségéért és nem lesz más célja életének, mint leánya boldogsága.

Az idegenek között nőtt gyermek csodálkozó hálával fogadta az apai szeretet ki-töréseit, nagy ragaszkodással viszonozta azokat, s a tanár megtalálta azt a nyugalmas derűt, amit ő öt éven át hasztalan keresett.

Amint elvonultak előtte a múlt emlékei és üres tekintettel fáradtan, könnytelen szemekkel bámul a gyertyalángba, észre sem veszi, hogy egy csöppség a szomszédban lakó ügyvédék Évikéje tipeg a szobába, meztelen gömbölyű karjaival életerős duzzadó piros arcával, villogó fekete szemével mint a szép, erős, ragyogó életet képviselné a hervadó haldokló világban.

Csodálkozástól nagyra nyitott szemekkel bámulja a sok virágot, a Katóka fehérselyem ruháját az égő gyertyákat a keszorukat, a jövő-menőket, akik mind Katókat nézik, s a gyermek nagy, keserű irigységet érez szívében. Olyan fájó irigységet, a melyt csak gyermekek érezhetnek, akik még nem tudhatják, hogy minden dicsőségnak értékén felül nagy az ára.

A gyermek nagyot, mélyet sóhajtott és a tanár figyelmes lett a hangjára. Főlemelte a gyermeket és suttozva mondta: Bucsuzz el Katókától, mert ő elmegy, nem látod többé soha.

A gyermek csak nézte a csipkés ruhát. A kibontott szőke hajat, a szép csipke terítőt, kezében az ezüst keresztet a melyt ő nem kapott és tuláradt szívében a féltékeny irigység és a parányi „asszonypalánta” az ügyvédné szép cicomás kis Évikéje sirva, durcásan menekült haza és keserves sirások közt feküdt le kertjükben a puha zöld pázsitra.

Az ő kertjük is a házuk előtt volt, mint a Katójéké és csak a vasrács választotta el egymástól, amelyen át látta a nagy pusztitást, mit a Kato kedvéért műveltek és nem tudott megnyugodni a sorsában.

Eddig mindig neki volt a szebb kalapja, a csipkésebb ruhája, több pepecskéje, a mamája százszor is mondta, hogy ő szebb is erősebb is mint Katóka és most mégis neki van selyem ruhája, sok virágja, ezüst keresztje és lesz neki gyönyörű szép temetése és neki ebből semmi sem lesz. Miért is nem tudott ő leesni, most ő feküdné a

virágok között és ő róla mondanák: szegény szép leánya.

Egyszer csak minden átmenet nélkül ragyogóvá vált a gyermek arca. Könnyek ragyogtak még szép fekete szemeiben, de a szája, az az édes kis piros száj már kacagásra állott és a gödröcskék pajkosan nevetgéltek a kedves gyermekarcon.

Kémlelve nézett a lakás felé. Az anyja nem volt otthon, s nagy örömmel látta, hogy a szakácsné is átszaladt a tejszarnokba. Az övé volt a kis kert birodalma. Gyorsan, az izgalomtól kipirulva kezdte tépdésni a virágokat s mire a házbeliek hazakerültek, a zöld pázsitvatonon, virágoktól elborítva feküdt Évike, kezében egy csomó piros rózsát szorongatva, épen úgy mint Katóka, csak az eleven fekete szemek kémléltek önelégülten az utca felé, a hol a rácson kívül egész sereg iskolásgyermek állott. Nevetgéltek, csodálkoztak, hizelegtek és mindig többen, többen jöttek és öntudatlanul tömjéneztek az asszonyi hiuság csírájának.

A tanár amint véletlenül áttekintett a kertbe — erővel vitték a friss levegőre — azt hitte, káprázat tartja, csak mikor a gyermek felkapta fejét — hogy jobban gyönyörködjön a hatásba — akkor értette meg a helyzetet.

A váratlan különös látvány megrázta a tufeszített idegzetet, nehéz zokogás szakadt fel lelkéből, s a felszabadult könnyek hullottak, hullottak a meggyőrtt ember vérző szívére.

Molnár Gyula.

A kereszt oltalmában.

— Legenda. —

Hajnalodott. A poros országuton egy ifju vándor közeledett meseország felé. Erőtlen volt a termete, parancsoló a nézése, szép, harcias és hódító az egész megjelenése.

Mikor a város alá ért, erélyesen zörgetett a kapun. Nyikorogtak a rozsdás kulcsok és a vándort bebocsájtották.

— Ki vagy te szép, ismeretlen ifju? kérdezték az örök és mi jót hoztál országunkba.

— Én az új megváltó vagyok — felelte büszkén az ifju — és élni tanítok. A merre én járok kacagássá válik a sirás, diadalkiáltássá a jajgatás, gyönyörré az élet.

Engedjete országotokba. Tanítani akarok . . .

Az egyik örnek sokat sirt a gyermeke, a másinak sokat jajgatott a felesége, a harmadiknak a gyönyör szó megtett nagyon — tehát utat engedtek az ifjunak.

És ő ment . . . Erőtlen ifuságának tudatában büszkén és dacosan indult világhódító útjára . . . Ment — — beszélt, tanított és győzött.

Tüzes szónoklatától lángot vetett az elrejtett szikra, mely néha olyan mélyen szunnyad az emberek lelkében, hogy nem is tudnak felőle. A „szabadság” nagy energikus vágya lobbant lángra. És a felszabadított vágyaktól mámorosak lettek az elmék és lázban égve

kövezték az ifju mester csodálatos tanításait. Nem volt többé törvény, nem volt jó, nem volt rossz, minden el lett temetve. Ácsolták a koporsókat és temettek, csak temettek . . . Minden napra jutott egy ideál halott . . . De mert a prédikációk mindig csak az újjaszületésről szóltak, az emberek nem vették észre a nagy lármában, hogy tulajdonképpen: temetnek. És örömrivalgások között végezték ki legszentebb eszményeiket. Olyan üres volt már a lelkük, mint a tűzvész pusztította tájék: de ők csak kacagtak . . . Fiatal, erőteljes kacagásuktól nem lehetett hallani azt az egy-két siránkozót, a kik a régi ideálokért könnyeztek.

És nőttön-nőtt a bámulók, a követők tábora és rajongó tisztelettel vették körül a fiatal hős alakját.

És minél többen kövezték, hódító útjában, annál nagyobb lett önbizalma és annál merészebb lett tanítása.

Nem volt már közérdek, de el lett temetve az enyém-tied fogalma is. Csak az erő, a vágy uralkodott s az emberek eszeveszetten dobzódtak az élvezetekben s a szabadság féktelen orgiái közt, öntudatlanul vergődtek a leghitványabb szenvedélyek hálójában . . .

Mert az ifju prédikátor kifejeztette tanításaiból, — talán nem is tudta — hogy: korlátlan szabadság még meseországban sem lehet és az emberek felcserélik a láncokat, de meg nem semmisíthetik őket . . .

Szóval: örömmámorban éltek az emberek a gyönyörök országában. Nem őrizte senki a kaput, szabadon jöttek-mentek ki és be az emberek, a kik mesterük nyomán maguk is prédikátorok lettek és terjesztették az új hitet, az új eszméket, a mester „világmegváltó” tanításait.

De csodálatos. Minél nagyobb lett a szabadság, annál inkább hiányzott valami az embereknek. Valami után vágytak, de hogy mi után — azt nem tudták megmagyarázni. Voltak, a kik a rég elföldelt sírokat kezdték bolygatni, eleinte kevesen és titokban, aztán mindig többen óhajtották vissza a régi bálványokat és az elégedetlenség mind nagyobb lett a „gyönyörök” országában.

A nagy prédikátor nem beszélt már olyan tüzzel, vagy az emberek lettek közömböseken tanításai iránt? Nem tudni. — De mindig hiányzott valaki a hódolók seregéből és a mámor elmultával nagyon megfogyatkozott a követők csapata.

De a kik megmaradtak, annál inkább lelkükbe vették a tanításait és korlátlanul gázoltak keresztül mindenben, a mi útjukba akadt, hogy hozzájuthassanak ahhoz a mit megkívántak. Ha szép szóval nem; erőszakkal, rablással, gyujtogatással is. És egy éjszakán tűzlángban állott az egész ország — és a kacagás sirássá, a diadalordítás — halálhörgéssé vált.

A prédikátor, a hős, akit az elkeseredett nép halálra keresett, sebeitől vérezve szökött ki az országból és összeroskadott ott az ajtónál, ahol egyszer oly büszkén kopogtatott.

Végső erejét megfeszítve átkot szórt a népre amely így megcsufolta és fenyegetve emelte fel karjait: Várjatok, még visszafizetek.

— Csendesebben fiatalember — szólott hozzá egy hősakállu aggastyán — hiszen sebektől vérzel; jöjj velem a kőkereszt mögé, ott nem fognak keresni, én bekötözöm sebeidet. Azzal elvezette az ifjut. És a „szabadságuralom” e véletlen menekültje eltakarta az üldözők elől a sebesültet. Az ifju a fájdalomtól nem beszélhetett, csak fogcsikorgatással válaszolt a „halált a fejére” kiáltásokra.

— Én megyek, szólott az agg, midőn az ifju sebeit bekötözte — ott még sokan várnak reám — folytatta — az égő város felé mutatva.

— Te nem tudod mit beszélsz, szólt most az ifju, de én tudom. Te bekötöztetted sebeimet, enyhítetted fájdalmamat, — megmentetted az életemet és ezért megmondom:

Az az ország ahova te menni akarsz, a pusztulás országa, a fenevadak őserdeje, a bomlottagyuk háza, a gyilkosok tanyája, az összeégettek kórháza, a tűz martaléka . . .

— Tudom hova megyek . . . válaszolt az öreg . . .

— De nem tudhatod, ha oda mész. Nézd, én a bálványuk voltam, és halálra szántak, szerettem és ők eldobnak, pedig egyszer vakon követtek, és ma lábbal tipornak. Világot gyujtottam és ők . . .

— Az álpróféták sorsa ez fiam. Világosságot gyujtottál, de egy ország ég el benne, ismerd meg a fényénél legalább magadat. Én megyek ahová menem kell, az ég legyen veled!

— Várj! kiáltott régi szenvedélyességgel az ifju. Ki vagy te? Te csodálatos ifju aggastyán, aki a legnagyobb nyugalommal mész az égő falak közé, hogy hívedet felkeressed. Mond ki vagy, hogy örökké áldjam és tiszteljem nevedet.

— Én a „Hit” vagyok, felelt egyszerűen az agg, és átlépte az égő város kapuját.

Betta.

Dalaim.

*Mind úgy téptem ifju szívemből
Amit az ajkam eldalolt.*

*Egyik a lelkem kacagása,
Másik a lelkem sirása volt.*

*Dal volt szememben a könnyem,
Dal volt ajkamon a sóhaj
S ami kevés kis öröm ért,
Elmondtam egy röpke szóval.*

*Szegen függ már régen a lantom
Pedig könny még volna biz' elég,
S akadna egy-két örömszíkra,
Amit eldalolni illenék.*

*Szeretnék egy dalba kapni,
Olyanba, mit szívem kíván:
Tünt időkről . . . ifjuságról . . .
Csak volna még melódiám!*

Molnár Kálmán.

Hasznos tudnivalók.

A jó emésztés a jó fogaktól függ.

Rég tudott egészségi szabály az, hogy csak a jól megrágott eledelket képes az ember megemészteni. Még a legerősebb gyomor is tönkre megy, ha számára fogainkkal a táplálékot jól meg nem rágjuk, s a leggyöngébb gyomor is rendbe jön, ha kellően megrágva jut bele az étel. A táplálék megrágása, felaprózása — téppé alakulás nagy mértékben elősegíti azoknak a gyomorban szükséges oldását és a gyomornedv is könnyebben hozzájut annak minden részecskéjéhez. Éppen a szervezetben legszükségesebb cukor és keményítő 50—100-szor nagyobb mértékben választatik ki a jól megrágott ételekben, mint csak a nagyobb lenyelt falatokban.

Természetes, hogy fájós fogakkal, hiányos fogsorral ezt az erős munkát elvégezni nem bírják, — még kevésbé, ha a pót, illetőleg műfogak céljaiknak meg nem felelnek. S így a szervezetet, a gyomor megterhelése miatt s nem megfelelő funkciója miatt nem pótolja a kor és munka általi veszteségeikért.

Az illető vérszegény, satnyabeteg lesz — mely bajok oka csaknem mindég a beteg és hiányos rágó műszerekben leli okát. Azonkívül a romlott, bűdös fogakban hemzsegnek a baktériumok, melyek a még meglevő egészségesekeket is megfertőztetik, s az ily megfertőzött szájból lenyelt étel is károsan hat az egészségre. „Egy nő, akinek szépe a foga, sohasem rút” mondja Jean Jaques Rousseau, a nagy író.

Minden életkorra, gyermekeknél és fiataloknál is bevállik e mondás igazsága. Lehet bármi bájos egy ifju, vagy fiatal nő, az egész varázs elmulik, ha nevető szájában hibás és betegségtől elrutult fogakat pillantunk meg és lehelle a romló szájtól bűzös.

Külföldön már minden városban sőt faluban is, felismerve az ép fogaknak az általános egészségi állapotra való nagy fontosságát, az állam állítat fel oly fogorvosi intézeteket, melyekben a lakosság fogai kezeltetnek és a hiányzók pótoltnak. Sok esztendő tapasztalat, számos esetben való gyakorlat, lelkiismeretes gondos kezelés, a legjobb hozzávalók kellene ahhoz, hogy valaki az egész szervezet kapuját, a száját rendbe tudja hozni. Nálunk ez irányban államilag még nem történt semmi. Csak egyetlen oly intézettel bíruuk a fővárosban, mely a miniszterium által kitüntetve, lehetővé teszi a középosztályoknak is fogaik megtartását, beteg fogaiknak meggyógyítását és a hiányzó fogaknak pótlását.

Országszerte ismeretes ezen a téren évtizedek óta dr. Batizfalvy István egt. tanár, m. tb. főorvos igazgatása alatt álló, csak külön e speciális célra berendezett és vezetése alatt álló Fogorvosi Intézete (VII., Károly-körút 3. szám), melynek megfelelő egészségügyi és szakberendezése bármely külföldi állami intézettel felveszi a versenyt, sőt azokat felül is mulja. Évek óta, mindég csak e szakmával foglalkozó műtői — gyorsan, lelkiismeretesen és a mire a fősúly

van fektetve fájdalommentesen hozzák rendbe mind műtői, mind műfogászati irányban a beteg száját és a hibás, fájós fogakat, miről nehány százezer kezelés sikere tanuskodik.

Hasznos háziszerek készítése.

1. Aranyozó oldat fémek és fa aranyozására,

20 rész aranychlorid, 60 rész ciankálium, 100 rész víz, 5 rész borkő, 100 rész iszapolt kréta. Mindezt jó összekeverjük, az aranyozando fém- vagy fatárgyat eceteszeneciában jól megüszítjük, megtöröljük, aztán 1 drb gyapjurongyot belemártunk az elkészített aranyozó folyadékba és egyenletesen rádörzsöljük. Nagyon szép fényes lész és sohasem log megfeketedni.

2. Folyékony bronz.

10 rész fuchszint, 5 rész anilinbort 100 rész 95 százalékos alkoholban víz fürdő fölött feloldunk, aztán 5 rész benzooesavat adunk hozzá és az egészet addig főzzük, míg a keverék zöld színe világosbarna bronzszinbe megy át. Akkor a már ecetsavban megtisztított tárgyakkal úgy járunk el, mint azt az 1 szám alatt.

3. Derítőpor (bor, likőr, ecet stb. tisztítására,

10 kilogram albumin, 100 grm borkősavas natront 170 grm timsó, és 23 kilogram 300 grm kloramonium. Használat előtt a derítőport egy kis forró vízben feloldjuk és csak aztán tesszük a szükséges mennyiséget a folyadékba.

4. Élesztő komlóval.

Egy jó marék komlót 1 liter vízben addig főzzük, míg egészen szétfő, akkor beleütünk egy tojásfehérjét, jól elkeverjük benne, 25 deka buzalisztet tesszünk hozzá és 1 deka porcukrot, aztán addig gyurjuk míg tészta lesz belőle, akkor nyújtjuk ki laposra, vagdaljuk él kockákra és (minél hamarabb, annál jobb) szárítsuk meg a napon. Ha tökéletesen kiszáradt, zacskóba rakjuk és sütéskor egy, esetleg két táblát feloldunk langyos vízben, annak a levével csinálják a kovászt. Ez az élesztő nagyon sokáig eláll.

5. Fénymaz (fekete bőrcipőkhöz.)

3 kilogramm csontszenet, 160 deka dextrint, husz deka timsót, 240 deka melaszszal, 1 kilogramm faecettel, 30 deka faclaját és 85 deka angol kénsavat, miután ezt is jól elkevertük eltörük benne, dobozokba rakjuk meleg helyre tesszük, hogy a felületük simuljon el, ha elsimult, szellős helyre visszük hogy szikkadjon meg. Igen jó fényesítő. Ha kisebb mennyiségben akarjuk készíteni, mindennek negyed részét vesszük.

Humor.

Az orvos tanácsa.

Egy vidéki szintársulat jelentéktelen baritonistája beállit az orvosához és megvizsgáltatja szegény rekedt torkát.

Kérdi az orvos szokott-e dohányozni.

— Szenvedélyesen.

Az orvos a fejét csóválja.

— Kedves barátom, — szölt aztán komolyan. — Ez így nem megy tovább. Választania kell! Vagy lemond a dohányzásról, vagy lemond az éneklésről.

— Borzasztó! Mit csináljak, doktor?... Ön mondja meg, mit csináljak.

Az orvos rövid gondolkodás után felel:

— Én azt ajánlom . . . dohányozzék tovább.

Logikusan.

— Édes papa, sokat eszik az oroszlán?

— Sokat.

De a farkas az épen elég egy oroszlánnak, ugy-e?

— Valószínűleg.

— A farkasnak pedig elég, ha meg eszik egy rókát, ugy-e papa?

— Igen, igen, eredj játszani.

— A rókának elég egy vércse és a vércse beéri egy verébbel, nem igaz?

— De igaz, csak eredj már!

— Egy póktól jóllakik a veréb . . .

— Menj már fiam!

— Mindjárt papa, — a pók beéri egy légygyel, a légynek pedig elég egy kis méz?

— Hogyne, hogyne!

— Hát nem lehetne az oroszlánt egy kis mézzel etetni és . . .

— Ha azonnal el nem takarodol, pofonváglak!

Szegénylős.

— De, kérem, nagysád, ha nem tetszik megmondani, hogy mit parancsol, lehetetlen kiszolgálnom és még ki is kapok a főnökömtől . . .

— Ké . . . kérem fehérmeműt szeretnék, de nem . . . inget . . . sem . . . szoknyát . . . Es nem is felsőt . . .

— Ah, ugy? . . . Selyemből tetszik, vagy batisztból?

A legjobb hely.

Soha Magyarországon annyi verses könyv nem jelent meg, mint mostanában.

Mindenki költő manapság, még az egész fiatal ur is, akiről itt szó lesz és aki állandó udvarlója egy nagykereskedő leányának.

Egy kilesett párbeszédüket elmondjuk itt:

— Megkapta a leveletem? — kérdi sutogva az ifju.

— Meg.

— Elégette?

— Nem, eltettem.

— Az istenért! A szülei még megtalálják valahol.

— Ne féljen! Olyan helyen van, ahol senki sem keresi.

— Milyen helyen?

— A maga verseskötetében.

Helyes kérdés.

A törvényszék elnöke az egyik aszszony-tanutól egyszer szórakozottan azt kérdezte (a férfinak föltett kérdések mintájára gondolva):

Volt-e a katona?

A néne szemérmatosan lesütötte a szemét:

— Hasztalan is tagadnám, ami igaz, az igaz: volt. De most csak egy tűzoltóval élek,